Cena 1.500 Mk. Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

PRENUMERATA WYNOSI:
w Kaliszu miesięcznie 25.000 Mk.
Z odnoszeniem do domu 30.000 Mk.
Na prowincji z przesyłką pocztową . . . . 30.000 Mk.
Zagranicą . . . . 50.000 Mk.
Cena pojed. egzemplarza 1.500 Mk.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na str. 1.2.3. m. 1.500, w tekście m. 1.000
Nekrologi 1.500 m., zwyczajne 800 mk

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI.
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9—12 od 2—6 po poł.

№ 181 (7516) Niedziela, dnia 12 Sierpnia 1923 r Rok XXXI

Expose ministra skarbu w Senacie.

Na 27 posiedzeniu Senatu minister skarbu wygłosił następującą mowę:

Wysoki Senacie!

Mam zaszyt prosić o przyjęcie uchwalonej przez Sejm ustawy o prowizorjum budżetowem na trzeci kwartał 23 r. i o upoważnienie rządu do pobierania danin publicznych i pokrywania przewidzianych w budżecie na rok 23 wydatków. Ani dochody ani wydatki w tym kwartale nie dadzą się ująć ściśle z powodu dewaluacji znaku obiegowego opierając się jednak na wynikach za niedobór okaże się w tym stosunku jaki był w pierwszym półroczu.

Przeżywany obecnie w całym świecie okres deficytów nie może ominąć i Polski która przecież o najbardziej skołatanych warunkach rozpoczęła nowe życie, nie posiadając ani granic ani kapitału płynnego. Natomiast otrzymała wielką część kraju zniszczoną, spalona i rozgrabiona przez wrogów. Ten stan w jakim zastała Ojczyznę nasza wolność i następnie dwa łata dalszej wojny, ostatecznie usprawiedliwiają obecne położenie. Nie było może nasze włodarstwo idealnem, bo było często zakreślane zbyt górnie i oparte na haśle: „Mierz siły na zamiary". Jako ludzie Zachodu i lgnący całą duszą do jego kultury przez nędznych parę lat stworzyć w Polsce to, co zazwyczaj bywa dziełem pokoleń całych, żądając od państwa spełnienia wszelkich żądań, nie dając w zamian państwu w formie świadczeń podatkowych tyle, ile koniecznie potrzebowało. Wprawdzie energja, zapał i patrjotyzm ogółu starały się zastąpić brak kapitału zakładowego. Dokonaliśmy dzieł na polu cywilizacji, wzbudzających niejednokrotnie podziw u obcych, ale nie posiadając pieniędzy, ani zaopatrzonego skarbu, zabrnęliśmy w okres stałych niedoborów. Cztery lata silimy się nad rozwiązaniem tego problemu, a wyniki debat są zgodne z wnioskiem, że należy zwiększyć dochody, a obniżyć wydatki. i dążyć do równowagi budżetowej. Otóż ten okres, jest moim zdaniem już niedaleki. Życie gospodarcze Polski wre tętnem żywem na polach. Rolnictwo przemysł i handel wykazują z roku na rok stały rozwój. Bilans handlowy czynny mamy już w czterech miesiącach br. a płatniczy czynny od czerwca bież. roku.

Politykę prowadzimy pokojową, a oparci o traktaty handlowe z przyjaznemi nam państwami z wielką naszą sojuszniczką Francją na czele, możemy śmiało patrzeć w tę przyszłość.

To też mogę zaznaczyć, że obecnie nadszedł moment wysiłku dla całego społeczeństwa. System podatków realnych na ukończeniu, a ofiara społeczna na rzecz ojczyzny w formie podatku majątkowego zbliża się sama wszystko o potężny krok. Równocześnie z wysiłkiem społecznym idzie praca rządu w kierunku uproszczenia administracji a więc wzmożona akcja oszczędnościowa jest względem sanacji skarbu, a ja chcę być bezwzględnym wykonawcą tych zamierzeń i poczynań. Rząd dążyć też będzie do przedstawienia zbilansowanego budżetu na rok przyszły w październiku br. Sądzę, że budżet da się ująć konkretną cyfrą, zwłaszcza, że w ustaleniu finansów rząd starać się będzie przewidzieć sposoby mające na celu uchronienie skarbu od dewaluacji wpływów podatkowych. Dochody z uchwalonych danin publicznych stale wpływają chociaż grosz z tych dochodów mieć będziemy dopiero od końca b. roku.

Kwartał bieżący muszę określić jako przednówek najcięższy dla skarbu państwa.

Rząd sobie zdaje sprawę, że okres ten nie mniej ciężki dla całego społeczeństwa, każdemu daje się dotkliwie odczuć drożyzna artykułów pierwszej potrzeby. Rząd stara się przeciwdziałać temu, ukracając na tem polu spekulację, a wprowadzając ponownie w życie urząd komisarza drożyźnianego uposażył go w szerokie pełnomocnictwa. Mając nadzieje, że wobec spodziewanych obfitych zbiorów tegorocznych uda się ulżyć bytowaniu ludności, rząd zwrócił się do społeczeństwa, ażeby zechciało współdziałać.

Jakkolwiek nie jest słuszną droga pokrywania niedoborów budżetowych pożyczkami wewnętrznemi, bądź oparta o kredyty zagraniczne, wydatki bowiem budżetu powinny być pokrywane daninami publicznemi. Jednak konieczność zmusza nas do szukania pomocy w pożyczce we

wnętrznej w formie biletów skarbowych 5 proc. ponieważ te bilety skarbowe w kwocie 248 miljardów są już wyczerpane, rząd przedstawił wysokim ciałom ustawodawczym projekt ustawy w przedmiocie upoważnienia ministra skarbu do wypuszczenia dalszej serji na sumę 1000 miljardów mk. Ta forma pożyczki wewnętrznej cieszy się znaczną popularnością i daje gwarancję, że emisja projektowana powiedzie się.

Wypuszczenia dalszej serji bonów złotych rząd zaniechał.

Chcąc jednak wykonać zobowiązania ustawowe, a nie chcąc zwiększyć inflacji, przedstawi wysokim ciałom przyjęty już przez radę ministrów wniosek o upoważnieniu go do wymiany obligów na takież same nowe bony do tej samej sumy jako prolongatę. Oczywiście będzie wolno posiadaczom bonów złotych żądać realizacji gotówkowej. Tą drogą pragnie rząd pokryć niedobór bieżący. Jakkolwiek spodziewany z tego źródła dochód będzie tylko częściowo pokrywał deficyt, jednak musimy się wszyscy uzbroić w cierpliwość a rząd czyni nieustannie zabiegi, ażeby wszelkie źródła dochodu wyzyskiwać i niewątpliwie żeby po pewnym czasie, gdy rezultaty tych zabiegów zaczną się realizować, dojdzie własnemi siłami do pokonania obecnej trudności budżetowej. Dalszym środkiem do zmniejszenia drukowania banknotów jest między in. uproszczona rachunkowość i rozszerzenie obrotów bezgotówkowych, zarówno w gospodarstwie państwowem jak i prywatnem.

Obrót bezgotówkowy opiera się na spopularyzowaniu zasady czekowej.

Rząd przywiązuje wielką wagę do ustawy czekowej i powoduje ponowne przedłożenie jej projektu na sesji jesiennej br. Projekt ustawy czekowej był przedłożony jeszcze Sejmowi Ust. w r. 22, niestety niedoczekał się załatwienia. Kwestja polityki dewizowej została załatwiona rozporządzeniem z dn. 28 lipca br. Mam nadzieję, że obecną reglamentacją obrotów dewizowych zaspokoi zarówno potrzeby sfer produkujących jak i handdlowych, a nie mniej przyczyni się do stopniowego zwiększenia zapasów dewiz w P.K.K. P., a zarazem wstrzyma niezdrową spekulację, przeciwko kttórej rząd z całą bezwzględnością wystąpi i nadal występować będzie. Zapas dewiz w PKKP będzie nadto zasilany stale należnościami eksportowemi. Dążąc do stabilizacji marki uważam ją za punkt wyjścia prac zmierzających do definitywnego uregulowania waluty polskiej.

W najbliższym czasie odbędą się narady nad organizacją przyszłego banku biletowego, którego, rychłe stworzenie leży w zamiarach rządu. Mam nadzieję, że w jesieni br. będzie sejmowi przedłożony projekt ustawy w tym względzie. Jako kraj bogaty nietylko w bogactwa przyrodzone, ale i w społeczeństwo pragnące i umiejące pracować na Polskę, mamy wszelkie dane do tego, ażeby w trudnych warunkach własnemi siłami dojść do równowagi budżetowej, a zatem do sanacji stosunków gospodarczych.

TELEGRAMY.

Oficerskie sądy honorowe a nietykalność poselska.

WARSZAWA 11, (tel. wł.). Ministerjum spraw wojskowych zwróciło się do Senatu z pisemnem zapytaniem, czy nietykalność poselska (lub senatorska) rozciąga się tylko na sprawy karne i administracyjne, czy też i na oficerskie sądy honorowe.

Komisja regulaminowa Senatu zajmowała się tą kwestją na posiedzeniu wczorajszem. Referent sen. Bartoszewicz po zbadaniu jej doszedł do przekonania, że sądy oficerskie honorowe nie mają wyłącznie charakteru korporacyjnego i prywatnego, gdyż mogą nawet pozbawić oficera szarży, a przeto ustawa o nietykalności poselskiej powinna się i na nie rozciągać. Komisja po krótkiej dyskusji powzięła uchwałę w duchu wywodów referenta.

Bunt w czerwonej armji.

Pułk kozacki ruszył na oswobodzenie Kozaczyzny.

WARSZAWA 11, (tel. wł.). W Rydze otrzymano wiadomość, że w gubernji Tambowskiej wybuchło groźne powstanie włościan przeciwko władzy sowieckiej. Sytuacja jest dla rządu bolszewickiego tem fatalniejsza, że do włościan przyłączyły się oddziały czerwonej armji. Stojący załogą w Kozłowie doński pułk kozaków wymordował wszystkich komisarzy sowieckich i ruszył nad Don z zamiarem oswobodzenia kozaków od jarzma bolszewickiego.

Przyczyną wzburzenia w szeregach krasnoarmiejców jest niewypłacenie żołdu i zatrzymanie rezerwistów podlegających uwolnieniu, głównie jednak pogłoski o zamierzonej przez sowiety wojnie. Włościanie natomiast powstali z powodu gwałtów popełnianych na nich przez urzędników bolszewickich.

Z Woroneża i Moskwy wysłano dla stłumienia powstania 3 dywizje wojska i specjalną brygadę złożoną z wypróbowanych komunistów.

Opodatkowanie spirytusu.

WARSZAWA 11, (tel. wł.). W „Dzienniku Ustaw" ukazało się rozporządzenie Ministra Skarbu w sprawie dodatkowego opodatkowania spirytusu, wydane w wykonaniu decyzji Rady Ministrów z dn. 26 lipca br. Opodatkowanie podniesione zostaje z 20 na 35000 mk. od litra spirytusu 100-stopniowego.

W przededniu ferji Senatu.

WARSZAWA 11, (tel. wł.). Najważniejszym punktem porządku dziennego dzisiejszego posiedzenia Senatu, rozpoczynającego się już o godz. 10 przedpołudniem, będzie głosowanie nad ustawą o podatku majątkowym, aczkolwiek nie ulega wątpliwości, że ustawa ta przyjęta będzie w brzmieniu uchwały sejmowej.

O ile Senat na posiedzeniu dzisiejszem nie zdąży wyczerpać porządku dziennego, odbędzie jeszcze jedno posiedzenie w poniedziałek, poczem rozpocznie ferje, mające trwać do dnia 25 września br.

Zjazd Unji międzyparlamentarnej.

WARSZAWA 11, (tel. wł.). Dziś wyjeżdża drogą morską przez Gdańsk do Kopenhagi delegacja polskiej unji międzyparlamentarnej na zjazd międzynarodowy tejże Unji.

W obawie wznowienia szmuglu do Niemiec

WARSZAWA 11, (tel. wł.). Jak wiadomo, wielka przemysł niemiecki oddał do dyspozycji skarbu wielkie sumy w obcych dewizach na zakup artykułów spożywczych. Dewizy te będą niewątpliwie przedewszystkiem skierowane na nasze pogranicze celem masowego zakupu żywności, wobec czego spodziewać się należy wznowienia na wielką skalę szmuglu do Niemiec. Aby temu zapobiedz, rząd postanowił wysłać niezwłocznie lotną komisję rewizyjną, której zadaniem będzie zbadanie rzeczywistej ochrony granicy niemieckiej.

Podatek majątkowy w Senacie.

WARSZAWA 11. Senacka komisja skarbowo-budżetowa przyjęła projekt podatku majątkowego w brzmieniu uchwalonem przez sejm. Referentem na plenum (sobota d 11 bm.) wybrano senatora Karpińskiego. Senacka komisja administracyjna przyjęła projekt ustawy o zakresie działalności ministra reform rolnych, w brzmieniu uchwalonem przez sejm.

Wypłata dodatku urzędnikom w przyszłym tygodniu.

WARSZAWA 11. Przyznany na ostatniem posiedzeniu rady ministrów dodatek do uposażeń urzędników państwowych w wysokości 58 proc. ma być wypłacony w przyszłym tygodniu. Jak informują, dodatek obecny będzie obliczony według dotychczasowych przepisów i uposażeń urzędniczych. Natomiast pensja wrześniowa będzie regulowana według zasad nowej ustawy, przyjętej przez Sejm.

Wywóz bydła z Małopolski do Czech.

POZNAN 11. W wychodzących w Poznaniu „wiadomościach z Małopolski zachodniej" przy „Gazecie rzeźniczej", znajdujemy niepokojące poprostu rewelacje o masowym wywozie bydła z Małopolski zachodniej do Czech—i to zarówno drogą „legalną", jak drogą przemytnictwa. Przypominając fakt, że w ubiegłym tygodniu, mimo małego spędu na targowicę krakowską, wywieziono jednak z Krakowa dwa wagony bydła w niewiadomym kierunku — „Wiadomości" stwierdzają, że nie jest to odosobniony wypadek, że w okolicznych z Krakowem powiatach jeszcze gorzej się dzieje. Bydło bez najmniejszej choćby rekompensaty, najordynarniej w świecie szmugluje się do Czechosłowacji przez granicę spisko orawską. Ten masowy wywóz jest jednym z głównych powodów drożyzny mięsa.

Chaos w Berlinie.

MORAWSKA OSTRAWA, 11. Z Berlina donoszą, że miasto pod względem gospodarczym przedstawia obraz zupełnego chaosu. Wszystkie sklepy z wyjątkiem żywnościowych i drogerji są zamknięte, gdyż kupcy przyłączyli się do protestacyjnego strajku z powodu rzekomo „uciążliwych" rozporządzeń rządu. Koło sklepów żywnościowych tworzą się olbrzymie ogonki. Wszystkie kawiarnie w mieście są pozamykane. Banki są zupełnie zdezorjentowane. Jedne żądają 3 drugie 5 miljonów marek za dolara. Skutkiem tej niepewności opóźniają się również urzędowe notowania. Ceny artykułów żywnościowych podskoczyły znowu w górę. I tak: za kilo masła żądają obecnie powyżej 2 miljonów, za kilo łoju 1.200.000, za kilo smalcu 1.900.000 marek, za kilo mięsa miljon. Podobne chaotyczne stosunki panują i na prowincji.

Rewolucja w Grecji?

RZYM 11. Radjostacja włoska w Rzymie rozesłała następujący komunikat: Wedle wiadomości, otrzymanych z Aten w całej Grecji wybuchła kontrrewolucja. Ośrodkiem ruchu kontrrewolucyjnego są Saloniki, gdzie tłumy robotników zajęły giełdę, splądrowały sklepy i stragany. Garnizon miejscowy nie interwenjował. Do Salonik wysłane zostały nowe posiłki. Podobne rozruchy miały miejsce w Atenach i innych miastach. Opinja publiczna domaga się interwencji sojuszników w celu zapobieżenia grożącej całej Grecji wojnie domowej. Jako przyczynę rozruchów uważają wyzysk mas pracujących przez wielki kapitał i płynącą stąd dezorganizację ekonomiczną i ogólną nędzę. Ten stan rzeczy przyśpieszyła ostatnia niefortunna kampanja turecka. Potwierdzenia wiadomości o wypadkach w Grecji z innych źródeł dotychczas nie otrzymano.

Oblężenie jatki w Sosnowcu.

SOSNOWIEC, 11. Od 4 dni tu i w okolicy odczuwa się ogromny brak tłuszczów. W mieście wczoraj z górą około 3.000 kobiet oblegało jedną jatkę mięsną. Wzburzenie jest wśród ludności robotniczej olbrzymie.

Panika w Niemczech.

WARSZAWA. 11, Z pogranicza niemieckiego sygnalizują masowy wyjazd sfer zamożniejszych z granic Rzeszy niemieckiej.

Widmo głodu i rewolucji nie na żarty zagraża niemcom, zmuszając ich do ratowania swego życia i mienia w ucieczce zagranicę.

W ciągu bieżącego tygodnia do Warszawy przybyło z Berlina kikaset osób, które opowiadają o strasznej drożyźnie, rabowaniu sklepów i rozruchach, których widownią stały się miasta niemieckie.

Jeszcze jedna placówka niemiecka na Pomorzu zlikwidowana.

POZNAN, 11, Pisma poznańskie podają: dowiadujemy się o likwidacji państwowego ewangielickiego seminarjum nauczycielskiego w Bydgoszczy, które przestaje istnieć z dniem 1 września r.b.

W ten sposób znika w wojew. Poznańskiem ostatnie seminarjum nauczycielskie niemieckie. Dla potrzeb szkolnictwa niemieckiego w Polsce najzupełniej wystarczające są pozostałe dwa seminarja nauczycielskie niemieckie, mianowicie w Grudziądzu i w Łodzi.

Strajk generalny w Gdańsku.

GDANSK. 11. Dzisiaj w piątek wybuchł w w. m. Gdansku strajk generalny. Wszyscy robotnicy, porzucili pracę, prócz robotników kolejowych. Tramwaje nie kursują. Gdanska Schutzpolizei skoncentrowana jest w prezydjum policji.

Złoty bon 35 000.

WARSZAWA 11. Minister skarbu ustanowił cenę emisyjną 6 procentowych złotych bonów skarbowych serji IA., IB., IC. ID na marek polskich 35000 za jeden złoty.

Ustalona niniejszem ogłoszeniem cena emisyjna obowiązuje z dniem 10 sierpnia.

Skarby na dworcu kolejowym.

LWOW. 11. Wczoraj na dworcu kolejowym wykryto zapasy 18 wagonów cukru, które stały na dworcu od lipca, 6 wagonów ryżu, wagon mąki, kilka wagonów oliwy, wreszcie wagon rodzynków, nie wyładowany jeszcze od grudnia.

Oficjalne święto wojskowe.

WARSZAWA 11, „Kurjer Polski" ogłasza rozkaz ministra spraw wojskowych: "

Dzien 15-go sierpnia jest świętem żołnierza. W dniu tym wojsko i społeczenstwo czci chwałę oręża polskiego, której uosobieniem i wyrazem jest żołnierz. W rocznicę wiekopomnego rozgromienia nawały bolszewickiej pod Warszawą święci się pamięć poległych w wiekowych walkach z wrogiem o całość i niepodległość Polski".

Co słychać z 30 miljonami rubli złotych?

„Gazeta Poznańska“ pisze:

Rosyjski zapas złota kurczy się gwałtownie Kilkuletnia gospodarka sowiecka sprowadziła go już podobno, jak stwierdzają wszelkie dochodzące nas wiadomości, poniżej 30 miljonów rubli w w złocie. A 30 miljonów — to właśnie suma należności, przypadająca Polsce z tytułu art. 13 Traktatu Ryskiego, suma, która winna była być wypłacona przez Sowiety w dniu 30 kwietnia 1922 roku. Wniosek: — Rząd Sowietów trwoni własność Państwa Polskiego.

Obecnie p. Seyda z Oboleńskim prowadzą podobno, jak się dowiadujemy, rozmowy na różne tematy stosunków polsko-sowieckich. Mamy wszelkie powody do obaw, że „uprzejmy“ p. Seyda pozostawia inicjatywę swemu kontrahentowi, który starannie zapewne omija wszelkie bolączki tych stosunków, lub — o ile porusza je—zmierza do wykwitowania nas z naszych prawnych pretensji jaknajtańszym kosztem. To też nie od rzeczy będzie przypomnieć, że Komisję Specjalne Rozrachunkowa i Reewakuacyjna dostarczają aż nadto wiele tematów rządowi polskiemu do ostatecznego omówienia z przedstawicielem sowieckim a w szczególnośi zapytać, jak rząd p. Witosa zamierza reagować na niewykonanie przez Sowiety, mimo że kilkanaście miesięcy minęło już od terminu, zobowiązania z art. 13 oraz na trwonienie przypadającej z tytułu tego zobowiązania własności polskiej — 30 miljonów rubli złotych.

Pięćdziesięciolecie Pol Tow. Tatrzańskiego.

W Zakopanem odbył się trzydniowy obchód półwiekowego jubileuszu Tow. tatrzanskiego, w którem wzięła udział cała kulturalna Polska wraz z prezydentem Rzeczypospolitej St. Wojciechowskim.

Pol. Tow. Tatrzańskie wystąpiło w tej uroczystej chwili z popisem swej 50-letniej działalności, która chlubne wydaje świadectwo swej pracy i dorobkowi członków i uczestników Tow. Kilkadziesiąt tomów „Pamiętnika“, wychodzącego od roku 1876, założenie i utrzymywanie stacji meteorologicznej dla całej Polski, powołanie do życia Muzeum Tatrzańskiego im. Chalubińskiego, urządzenie kilku wystaw etnograficznych, udział w kongresach naukowych, podejmowanie zjazdów w Zakopanem, podniesienie Zakopanego do rzędu uzdrowiska i uczynienie zeń letniej stolicy Polski, uruchomienie szkoły przemysłu drzewnego w Zakopanem, wreszcie czynny udział w budowie kolei Chabówka — Zakopane, wybudowanie całej sieci dróg i ścieżek w Tatrach, budowa schronisk, popieranie sportów górskich, jak turystyki i narciarstwa, działalność odkrywcza i pionierska, ochrona przyrody górskiej, a w szczególności flory i fauny tatrzańskiej, skoncentrowana w sekcji ochrony Tatr: oto tytuł do zasługi Tow., godny przypomnienia w pięknym jubileuszowym roku.

A gdy dodamy do tego usługi, oddane narodowiwej sprawie w obronie głośnego swego czasu sporu ó Morskie Oko, a dziś w walce o Spisz, Orawę i Jaworzynę — będziemy mieć pełny obraz tej zasłużonej działalności Towarzystwa. które dziś w wolnej, niepodległej Polsce ma rozległy i wdzięczny zakres działania, poruczony licznym oddziałom i sekcjom Towarzystwa, rozmieszczonym w całej Polsce.

To też z całej Polski płyną dziś gorące życzenia dla zasłużonej instytucji, aby przy wydatnem poparciu ogółu polskiego, do którego ma prawo się odwoływać, rozwijało się i krzepiło na chlubę i pożytek ojczyzny w najdłuższe lata.

KRONIKA.

— OSOBISTE. W piątek dn. 10 bm. bawił w Kaliszu szef sztabu generalnego gen. Stanisław Haller.

— RADA MINISTROW.

Rada Ministrów na posiedzeniu z dnia 9-go bm. uchwaliła wniosek p. Ministra W. R. i O. P. w sprawie przystąpienia Polski do instytutu studjów słowiańskich w Paryżu; projekt śląskiej ustawie o zmianie ustawy niemieckiej o podatku od pojazdów mechanicznych; wniosek Min. Sprawiedliwości w sprawie zmiany dla komorników sądowych; wniosek Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w sprawie odstąpienia gruntu miastu Puławy oraz projekt ustawy w przedmiocie zwolnienia zakładów zdrojowych w Inowrocławiu od charakteru użyteczności publicznej.

Na tem samem posiedzeniu Rada Ministrów w dalszym ciągu obradowała nad sprawą zespolenia władz pierwszej i drugiej instancji i reformy administracji.

Następnie p. Andrzej Bajda, Nadzwyczajny Komisarz do zwalczania drożyzny, przedstawia swoje dotychczasowe zarządzenia w kierunku zwalczania objawów spekulacji i lichwy, wywołanych drożyzną, a w szczególności zakomunikował wynik zarządzeń mających na celu wykrycie tajnych składów artykułów spożywczych które spekulanci handlowi przetrzymują w celu uzyskania wyższych cen. Przedstawił również program dalszej pracy w kierunku zwalczania drożyzny i przyjścia z pomocą konsumentom przez tworzenie zapasów zbożowych przy pomocą konsumentom przez tworzenie zapasów zbożowych przy pomocy Głównego Urzędu Żywnościowego w Poznaniu oraz uregulowania obrotów cukru, węgla i innych artykułów pierwszej potrzeby. W końcu uzasadnił p. Nadzwyczajny Komisarz potrzebę uchwalenia przez Radę Ministrów rozporządzenia w przedmiocie przekazania Ministrowi Spraw Wewnętrznych prawa do wydawania rozporządzeń w zakresie magazynowania i ujawniania zapasów przedmiotów powszedniego użytku.

W dyskusji uzupełnił referat p. Nadzwyczajnego Komisarza p. Minister Spraw Wewnętrzn. poruszając równocześnie sprawę wydanych zarządzeń walutowych i zwalczania spekulacji walutowej.

— Z GOSPODARKI MIEJSKIEJ.

Na ostatniem posiedzeniu delegacji szpitalnej ławnik Sutarzewicz zakomunikował, że Magistrat asygnował 32 miljony na zakup przędzy, którą nabyły siostry miłosierdzia w Łodzi w fabryce Poznańskiego. Przędza ta przerobioną zostanie w więzieniu kaliskim na płótno trojakiego gatunku które w ilości około 1000 metr. przeznaczone zostanie na bieliznę dla szpitali kaliskich. Jak wiadomo brak bielizny w szpitalach kaliskich był największą bolączką jeszcze od czasu rządów p. Prądzyńskiego i dopiero teraz dzięki oszczędnej gospodarce prezydenta Koszutskiego Magistrat jest w stanie pozwolić sobie na ten wydatek.

— OPŁATY ZA LECZENIE w szpitalach kaliskich zostały podniesione wskutek wzrostu drożyzny od 10 bm. o 70 proc. w stosunku do cen lipcowych.

— Z DELEGACJI SZPITALNEJ.

Na skutek porozumieniai Magistratu m. Kalisza z Kaliskim Sejmikiem powiatowym, skład delegacji szpitalnej obecnie stanowią: członek rady miejskiej J. Radwan (przewodniczący), radny miejski lekarz Zucker (sekretarz), prezydent m. Kalisza Koszutski, ławnik magistratu Sutarzewicz, starszy lekarz szpitala dr. Dreszer, radny dr. B. Koszutski, kuratorowie szpitali: inż. Olszewski i adw. Mamroth oraz przedstawiciele Sejmiku: ks. dziekan Cyranowski dr. Arnold i Uinsp. samorządowy Tyliński.

— KOMITET EKONOMICZNY.

Komitet ekonomiczny Rady Ministrów na posiedzeniu w dniu 9 bm. powziął uchwały w następujących sprawach:

1) Uchwalono wniosek Ministra Poczt i Telegrafów w przedmiocie podwyższenia taryf pocztowych i telegraficznych i międzymiastow. telefonicznych o 100 proc.

2) Uchwalono wniosek Ministra Skarbu w sprawie zwaloryzowania zaliczek udzielanych ze Skarbu Państwa dostawcom i kredytów udzielanych przez instytucje państwowe, w sprawie rachunków bieżących instytucji państwowych i banków prywatnych, oraz w sprawie zakupu przedsiębiorstw państwowych.

— NOWA EMISJA BONOW ZŁOTYCH.

Na mocy ustawy z dnia 22 marca rb. wypuszczono 6 proc. złote bony skarbowe na sumę 50 miljonów złotych. Pierwszy termin płatności bonów Serji 1A przypada 1 paździerika Aby umożliwić konwersję bonów przypadających do wypłaty Rada Ministrów uchwaliła wystąpić do Sejmu z projektem ustawy w przedmiocie wypuszczenia 2 emisji 6 proc. złotych bonów skarbowych na opłatę bonów emisji poprzedniej. Nowa emisja wypuszczona byłaby 1 września na ogólną sumę 50 miljonów złotych.

— NOWA EMISJA BILETOW SKARBOW.

Wypuszczona 1 lutego rb. 4-ta serja biletów skarbowych w kwocie 200 miljardów marek została wyczerpana. Wobec tego rada ministrów upoważniła p. Ministra Skarbu do przedłożenia Sejmowi projektu ustawy o zwiększeniu 4-ej serji biletów skarbowych do wysokości 1000 miljardów marek.

— ZE STRAŻY OGNIOWEJ.

Na odbytem w dniu 8 b.m. pod przewodnictwem Komendanta p. F. Karśnickiego posiedzeniu Sztabu pełnego Kaliskiej Straży ogniowej ochotniczej postanowiono:

1) doroczną maiówkę Straży urządzić w lesie Winiarskim w niedzielę, 19 sierpnia, przyczem poszczególne oddziały prowiantują się swoim kosztem; przypadająca w dniu tym próba ogólna wypada.

2) Uchwalono maximum członków dla poszczególnych oddziałów Straży, przyjmowanie nowych członków odbywać się będzie tylko w celu skompletowania oddziałów (oddział toporników bez ograniczenia członków).

3) Składki zaległe od strażaków na Kasę zapomóg i związek Florj. ściągnąć w najkrótszym czasie

4) Chorążym Straży mianowany został przez Komendanta druh Józef Maciejewski. Pozatem dla dobra służby przetranzlokowano 2-ch członków. Następnie uchwalono, aby przy przyszłych tranzlokacjach podanie strażaka było należycie umotywowane wzajemnie przez 2-ch naczelników danych oddziałów.

5) Skasowano oddział 6 sikawki, łącząc takowy z 5 oddziałem.

6) Postanowiono, aby Straż Kaliska przyjęła udział w zjeździe wojewódzkim Straży ogniowych ochotniczych w dniach 8 i 9 września w Łodzi.

OBWIESZCZENIE

W związku z podwyższeniem taryf kolejowych od 1 sierpnia rb. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Minister. Skarbu reskryptem z dnia 10 sierpnia 1923 r. L SM 4679/23 zatwierdziło na podstawie art. 3 Dekretu w przedmiocie skarbowości gmin miejskich z dnia 7 lutego 1919 r. (Dz. Praw N 14 1919 poz. 150). Uchwałę Rady Miejskiej miasta Kalisza z dnia 6 sierpnia 1923 r. w sprawie 100-procentowego podwyższenia stawek w miejskim podatku ładunkowym.

Od ładunków przywożonych do stacji Kalisz opłaca się przed wydaniem listu przewozowego na stacji Kalisz od poniedziałku, tj. od dnia 13 sierpnia 1923 r. począwszy następujące stawki podatkowe, a mianowicie:

1) od przesyłek pospiesznych 3200 mk. od 100 kg. wagi brutto,

2) od przesyłek zwyczajnych 1280 mk. od 100 kg. wagi brutto.

3) podatek od wagonowych przesyłek drobiu ustala się bez względu na siłę ładowną wagonu i różniczkuje się go według ilości podług w danym wagonie, przyczem za podstawę przyjmuje się wagon o przeciętnej ładowności tj. wagon 15-tonowy, posiadający nie więcej jak dwie podł. i podatek pobiera się za całą ładowność w wysokości połowy stawki, ustalonej w pp 1 i 2 dla posyłek pospiesznych i zwyczajn. Dla wagonów posiadających 3 lub 4 podłogi podatek zwiększa się o 50 proc., a dla wagonów o 5 lub więcej podłogach o 100 proc. Opłatę oblicza się przy drobnych przesyłkach od każdych 10 kg. przyczem niepełne dziesiątki kilogramów liczy się za pełne, przy ładunkach pół i całowagonowych zaczęte 100 kg. liczy się za pełnych 100 kg.

4) od przesyłek jednostkowych, zwyczajn. i pospiesznych, za które opłata przewozu oblicza się według sztuki, a nie według wagi:

a) za konie i bydło rosłe 8000 mk. od sztuki

b) za wszelkie inne zwierzęta po 4000 mk. od sztuki.

Najmniejsza kwota podatku wynosi 1000.

Kalisz, dn. 10 sierpnia 1923 r.

Prezydent miasta Kalisza.
(—) KOSZUTSKI.

Kierownik Wydz. ławnik
(—) MOREAU.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

New-Jork	245000
Londyn	1.200000
Niemcy	0.006
Paryż	13900
Szwajcarja	44500

W przededniu katastrofy Niemiec.

Dolar 4 miljony! Fakt ten wyraża katastrofalne położenie finansowe, w jakiem znalazły się Niemcy. Ale ten stan rozpaczliwy waluty wyraża tylko na zewnątrz ogólne położenie, bo o ile wszystko nie myli, Niemcy są przed podobną klęską, jaką poniosły jesienią 1918 r.

Najważniejszem zagadnieniem dzisiejszych Niemiec jest sprawa zagłębia Ruhry. Wobec zajęcia terytorjum tego przez wojska francusko - belgijskie. Niemcy zorganizowali bierny opór. Opór ten finansowali maszyną drukarską. Ale stan dzisiejszy jest taki, że dłużej już nie starczy tego sposobu finansowania: marka papierowa bowiem traci tak gwałtownie siłę kupna, że w najbliższych dniach stanie się zupełnie bezwartościową. Innemi słowy, nadchodzi koniec możności dalszego finansowania oporu nad Ruhrą. Niemcy będą zniewolone do kapitulacji.

Pod wielu względami powtarza się historja wielkiej wojny. Tę wojnę Niemcy rozpoczęli niesprawiedliwym napadem na wschód i zachód, prowadzili ją z niesłychaną lekkomyślnością głównie gospodarki finansowej wśród systematycznego okłamywania opinji i wśród nieustannych złudzeń na jakiś nadzwyczajny wypadek, który da im w rękę zwycięstwo.

Teraz Niemcy, przegrawszy wojnę, postanowili przygotować odwet, przedewszystkiem zaś nie wypełnić reparacji, Doprowadziło to nakoniec do zajęcia zagłębia Ruhry. I tutaj Niemcy swój „opór bierny" prowadzili z niesłychaną lekkomyślnością finansową, wśród nieustannego okłamywania opinji i nieustannie łudząc się, że ocali ich nadzwyczajny wypadek, Anglja czy Stany Zjednoczone, czy Sowiety.

Krótko po wojnie w Niemczech wydano broszurę „Wie wir belogen wurden"! Ale bardzo szybko Niemcy zapomnieli, jak się dawali oszukiwać przez rząd swój i dalej weszli na tę samą drogę.

Niemcy nie wynieśli z wojny żadnej nauki, nie weszli w siebie, nie starali się nawet poznać swoich błędów. Najszersze koła opinji ciągle jeszcze wierzą w słodką bajkę o Schuldlüge, o Dolchstoss itp. Mogli byli taką naukę wziąć od Francji, która po klęsce w r. 1870 weszła w siebie, zrobiła wielki moralny rachunek sumienia narodu i państwa i wstąpiła na drogę odrodzenia. Ale Niemcy o tem nie pomyśleli wcale. Dla nich zagadnienie moralne odrodzenia wewnętrznego zwężyło się do wskrzeszenia potęgi gospodarczej i politycznej. Zamiast przykładu z Francji po r. 1870 wzięli sobie za wzór Prusy pojenajskie po r. 1806, ale i tu pojęli je powierzchownie, zapomnieli bowiem o wielkiej pracy moralnej, która opinję publiczną Niemiec usposobiła wolnościowo w czasach napoleńskich i dopiero na tem moralnem uczuciu wolności oparła patrjotyzm i wskrzeszenie potęgi militarnej państwa. A jeszcze przytem zapomnieli, że Niemcy r. 1813 oswobodzenie swoje zawdzięczali w najmniejszej mierze własnym siłom, lecz błędom Napoleona, a głównie łasce Aleksandra. I zdawało im się, że podobną rolę, jak Aleksander, odegra teraz dla nich sowiecka Rosja.

Skutek przegranej wojny okazał się w upadku potęgi militarnej Niemiec i przeobrażeniu z autokratycznej monarchji na republikę zachowawczą raczej. Jaki skutek będzie miała teraźniejsza przegrana? Jest ona klęską gospodarczą, zwłaszcza finansową. Niesłychanie ważną rzeczą będzie teraz, czy ostoi się gmach wspaniały przemysłu niemieckiego. Dotychczas on zyskiwał. Tak wojna jak czas powojenny przynosił mu niebywałe wzmożenie. Ale pytanie, czy tu nie mamy czegoś podobnego jak w organiźmie tworzywa rakowate, które stanowią tak potężne tkanki, że przegryzają wszystko i niszczą organizm. Trudno sobie wyobrazić, żeby przy ogólnej katastrofie właśnie przemysł miał ocaleć. Przykład Rosji powinien być przestrogą.

Gdyby Niemcy jeszcze w ostatniej chwili zdecydowały się z konieczności chwili, na likwidację oporu i na konieczne reformy finansowe, może mogłyby uniknąć gwałtownej katastrofy, jak mogły jej uniknąć jeszcze krótko przed 11 listopada 1918 r. Ale wiele czasu już nie mają.

Składajcie ofiary

na inwalidów wojennych.

Redaktor A. RADWAN. Wydawca — „Gazeta Kaliska" Spół. o ogr. odp. „Druk „Gazety Kaliskiej" Aleja Józefiny 1.